

Het pas verworven pandje van Urk nog op de oorspronkelijke plaats.

Pandje uit Urk

Dankzij waarschuwing van de Gemeente Urk, waarvoor wij zeer dankbaar zijn, kon het museum een kleine éénkamerwoning verwerven voor het Buitenmuseum. In Wijk V-135 was dit een van de laatste originele pandjes van het voormalige eiland met ten dele een stenen, ten dele een houten gevel. De voor-gevel is vrijwel geheel in tact, de achtergevel moet eerder veranderd zijn. Vooral interessant aan dit pand is dat er een fortachtige schoorsteen aan de zijkant van het pandje aanwezig is. De oorspronkelijke huizen van Urk hadden een zelfde voorkomen als het pandje, dat het museum nu heeft verworven, alhoewel dit een zeer klein pandje is en vele oorspronkelijke huizen wel groter waren. Dit pandje wordt beschouwd als het kleinste woonhuis van Urk. Het was oorspronkelijk 3 x 5 m. Later was een keukenportaal om het fort heen aangebouwd zodat het nu bijna 21 m² beslaat. Nog tot voor kort woonde in dit huisje een gezin van zes personen.

De huizen hadden meestal los staand van het huis een fort, dat een bakoventje was, waar men de vis kon bakken.

De bouworde van de Urker huizen was eertijds een heel bijzondere zoals is te zien op een kaart van het eiland Urk van 1794. Op de hoogte van de morene, die voor Urk in feite herinnert aan de voorlaatste ijstijd, stonden de huizen in zes rijen met slechts tussen twee van de rijtjes enkele verbindende panden. Dat gedeelte, dat totaal in 1794 wellicht nauwelijks meer dan 60 panden telde, is later steeds verder volgebouwd.

De bevolking van Urk telde voor de oorlog ongeveer 4000 zielen en deze bevolking is thans meer dan verdubbeld, wat betekende dat veel huizen zijn bijgebouwd en dat geheel nieuwe wijken zijn ontstaan.

Er is dan ook van de eens zo karakteristieke Urker huizen weinig meer over. Hier en daar staan er nog enkele in het oude gedeelte die in de loop van de jaren toch reeds allerlei verbouwingen als aanpassing tot bewoonbaar blijven hadden ondergaan. De woonwijken hebben zich nu over een groot deel van het voormalige eiland uitgebreid. In de oude kern vindt rehabilitatie van woningen plaats.

Het ligt in de bedoeling op het Buitenmuseum op de daar gemaakte hoogte enige pandjes uit Urk te herbouwen in de woonvorm die karakteristiek was voor de oorspronkelijke structuur. Het pandje, dat nu kon worden verworven en dat op Urk op de plaats waar het stond, niet kon worden gehandhaafd, zal deel van dat Urker buurtje uitmaken.